

Pradžia>Teisės specialistų paieška>Eksperto paieška

Eksperto paieška

Estija

I. Ekspertų sąrašai ir registrai

Pagal Estijos Teismo ekspertizės įstatymą ekspertas yra asmuo, teikiantis neteisesines arba teisesines ekspertines žinias byloje, kai tai teisiškai leidžiama. Kai kuriuos ekspertus įdarbina valstybės institucijos (toliau – teismo ekspertai), kiti yra užregistruoti ekspertų įstaigos sąraše.

Estijoje galioja oficialūs ekspertų sąrašai. Sąrašais gali naudotis visi asmenys. Sąrašus galima atsisiųsti arba perskaityti [čia](#) ir [čia](#).

Estijos teismo ekspertizės institutas, valstybės teismų laboratorija, privalo šiuos sąrašus nuolat atnaujinti. Asmuo, atitinkantis Teismo ekspertizės įstatymo 6 straipsnio 1 dalies 1–3 punktuose ir 2 dalies 1 ir 2 punktuose nurodytus reikalavimus, užregistruojamas minėtame antrajame sąraše.

II. Ekspertų kvalifikacija

Minimalūs reikalavimai, kad būtų suteiktas teismo eksperto statusas, grindžiami Teismų ekspertizės įstatymu. Teismo eksperto kompetencija įgyjama praeinant mokymą.

Teismo medicinos ekspertų mokymai rengiami Tartu universitete pagal ketverių metų teismo medicinos rezidentūros programą. Rezidentai profesinius įgūdžius įgyja Estijos teismo ekspertizės institute, jis yra viena iš Tartu universiteto mokymo bazių.

Kitų teismo ekspertizės sričių teismo ekspertų mokymo įstaigų Estijoje nėra. Estijos teismo ekspertizės institute ekspertai mokomi vadovaujant patyrusiems specialistams. Dažniausiai mokymas trunka dvejus metus. Mokymo planas apima bendrąsias ir konkretesnes temas, juo siekiama, kad ekspertas įgytų profesinių gebėjimų. Mokymo planas rengiamas remiantis kiekvienos rūšies ekspertinių žinių ypatumais, taip pat atsižvelgiant į profesinę akademinę patirtį ir ankstesnę eksperto-mokinio darbo patirtį.

Jeigu darbuotojas atitinka Teismo ekspertizės įstatyme išdėstytus teismo ekspertui taikytinus reikalavimus, užbaigė mokymą ir įgijo pakankamai patirties, kad teiktų nepriklausomas eksperto nuomones, jam suteikiamas teismo eksperto statusas. Asmuo teismo ekspertu gali pradėti dirbti davęs Teismo ekspertizės įstatyme numatytą teismo eksperto priesaiką.

III. Ekspertų atlyginimas

Ekspertizės finansavimas aprašytas Teismo ekspertizės įstatymo 5 skyriuje. Ekspertizės atlikimas valstybinėje teismo ekspertizės įstaigoje finansuojamas iš metinio valstybės biudžeto. Tikslūs užmokesčiai už ekspertizės išdėstytą Teismo ekspertizės įstatymo 26 straipsnyje.

Konkreto ekspertų atlyginimo apskaičiavimo metodo nėra. Dažniausiai reikalaujama, kad ekspertai, prieš juos skiriant, pateiktų orientacinę kainą.

Procesinėje teisėje taip pat numatyta atlyginti eksperto išlaidas.

Ekspertizės išlaidos apima visas išlaidas, patirtas atliekant ekspertizę, įskaitant išlaidas, susidariusias dėl subrangos pagrindu dirbančių ekspertų ar įstaigų įtraukimo. Neteisminės eksperto dalyvavimo procedūros išlaidos gali būti įtrauktos į procesines išlaidas.

Ekspertai gali gauti išlaidų apmokėjimo avansą.

IV. Ekspertų civilinė atsakomybė

Ekspertai turi informuoti bet kurią procese dalyvaujančią šalį apie ekspertizės pradžią. Sąmoningas klaidingos eksperto nuomonės pateikimas pagal Baudžiamojo kodekso 321 straipsnį yra nusikalstama veika.

Ekspertų atsakomybė kyla pagal bendrąsias sutarčių ir deliktinės teisės normas. Be to, galioja konkreti baudžiamosios teisės nuostata, kuria reglamentuojama ekspertų atsakomybė: Klaidingas kaltinimas: 1) už žinomai klaidingų kaltinimų nusikalstamos veikos padarymu pateikimą kitas asmuo baudžiamas pinigine bauda arba iki vieno metų laisvės atėmimo bausme; 2) už tą patį veiksma, jeigu sukčiavimo būdu buvo sukurti įrodymai, baudžiama pinigine bauda arba iki penkerių metų laisvės atėmimo bausme.

Ekspertai neprivalo apdrausti savo civilinės atsakomybės įsigydami profesinės civilinės atsakomybės draudimą.

V. Papildoma informacija apie eksperto dalyvavimą procese

Estijos teisės nuostatas, kuriomis reglamentuojama eksperto dalyvavimo procedūra, galima rasti adresu:

[Riigi Teataja](#)

[Baudžiamojo proceso kodeksas](#)

[Civilinio proceso kodeksas](#)

[Teismo ekspertizės įstatymas](#)

Ekspertų skyrimas civiliniame ar administraciniame procese nesiskiria. Baudžiamajame procese teismo ekspertas skiriamas Estijos teismo ekspertizės instituto prašymu, kad prireikus padėtų prokurorui ir teismui.

Eksperto profesinis vardas Estijoje nėra saugomas. Ekspertai dalyvauja daugiau kaip 70 proc. baudžiamųjų bylų, 30 proc. civilinių procesų ir 10 proc. administracinių procesų.

V.1. Ekspertų skyrimas

Ekspertus gali skirti teismas, o kai kuriais atvejais – ir šalys. Ekspertai taip pat gali būti skiriami parengiamajam ar ikiteisminiam tyrimui atlikti. Skirti viename iš sąrašų užregistruotą ekspertą neprivaloma. Baudžiamajame procese ikiteisminio tyrimo etapu ekspertą gali skirti policija (tyrimo institucija) arba prokuroras. Jeigu šalys neskiria eksperto arba jeigu jos nesusitaria, ką juo skirti, arba jeigu ekspertizė atliekama prieš teisminį bylos nagrinėjimą, ekspertą gali skirti teismas. Civilinėse bylose prieš skiriant ekspertą šalys turi įmokėti užstatą ekspertizės išlaidoms padengti. Šalys gali pateikti pasiūlymą, kas turėtų būti skiriamas ekspertu, tačiau šie pasiūlymai teismui nėra privalomi.

Ekspertų skyrimas įvairiuose teismuose ir įvairiose teisingumo srityse iš esmės nesiskiria.

Teismo paskirti ekspertai turi teisinę pareigą pranešti apie bet kokią interesų konfliktą.

V.2. Procedūra

Civilinis procesas

Ekspertams galioja bendras reikalavimas atlikti savo darbą išsamiai, iki galo, objektyviai ir užtikrinti, kad pateiktos nuomonės būtų moksliškai pagrįstos. Tai taikytina visų rūšių teismo procesams.

Šalys gali užginčyti ekspertizę pateikdamos pareiškimus arba priešingą ekspertizę.

Teismui eksperto nuomonė yra neprivaloma. Teismas gali vadovautis eksperto nuomone net ir tuo atveju, jeigu viena iš šalių ją užginčijo teismo bylos nagrinėjimo metu.

Kadangi ekspertizė yra tik vienas iš daugelio įrodymų, net ir tuo atveju teismas įvertina eksperto nuomonės įrodomąją vertę, palyginti su kitais įrodymais. Ekspertų susitikimo prieš teisminį bylos nagrinėjimą arba jų kryžminės apklausos procedūra nenumatyta.

Jeigu ekspertui reikia daugiau informacijos, jam leidžiama palaikyti ryšį su šalimis proceso metu.

1) Ekspertizė

Estijoje ekspertizės gali būti pateikiamos raštu, o kartais – žodžiu. Vadovautis nurodyta struktūra pateikiant ekspertizę ekspertas privalo tik baudžiamajame procese.

Galutinėje ekspertizės išvadoje ekspertas privalo aptarti šalių argumentus. Kai dėl pradinės ekspertizės trūkumų šalys prašo papildomos ekspertizės, teismas gali ją skirti. Jeigu, pateikus papildomus klausimus, eksperto nuomonė tebėra neaiški, prieštaringa arba nepakankama, teismas turi teisę skirti kitą ekspertizę. Pakartotinę ekspertizę atlieka tas pats arba kitas ekspertas.

2) Teismo posėdis

Parengiamajame posėdyje ekspertai nedalyvauja, tačiau jie kviečiami į posėdžius, kad atsakytų į teismo arba šalių klausimus. Kryžminė ekspertų apklausa yra paplitusi praktika. Ekspertai gali būti apklausiami telefoninės konferencijos būdu, jeigu šalys dėl to susitaria iki teismo posėdžio.

Čia pateikta informacija buvo surinkta per Eksperto paieškos projektą iš kiekvienos šalies kontaktinių asmenų, kuriuos atrinko [Europos ekspertizės ir ekspertų institutas \(EEEI\)](#).

Paskutinis naujinimas: 22/12/2020

Šio puslapio turinį nacionaline kalba tvarko atitinkamos valstybės narės. Vertimus atliko Europos Komisijos tarnyba. Į kompetentingos nacionalinės institucijos originale įvestus pakeitimus vertimuose gali būti neatsižvelgta. Europos Komisija neprisiima jokios atsakomybės ar teisinių įsipareigojimų už šiame dokumente pateiktą ar nurodomą informaciją ar duomenis. Daugiau informacijos apie už šį puslapį atsakingos valstybės narės autorių teisių taisyklės rasite puslapyje „Teisinė informacija“.